

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZALLAS :

Ó-vár. Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen e lap hetenkint háromszor u. m. Vasárnap, Szerdán és Pénteken. Ara évenként 3 ft o. 6. Hirdetési ár : soronként 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL :

Középútcza, STEIN J. könyvkereskedése.

(Δ) Valamint hiszszük azt, hogy egy legitim, az az : az uralkodó család és nemzet közt kötött kölcsönös szerződésen alapuló, s a szerződéseket híven megtartó trónnak felforgatása igazságtalanság : szintugy hiszszük, hogy egy nemzet hasonló szerződésen alapuló alkotmányának, és ebből kifolyólag törvényeinek csak megsemmisítése is igazságtalanság.

Bármi történjék ezek ellen, az egyiránt illegitim. Mikor egy nemzet törvényes képviselőit a törvényes király a kölcsönös szerződéseken alapuló alkotmány értelmében országgyűlésre összehívta, azok törvényeket hoztak, és a törvényes fejedelem szentesítette : ez nem forradalom, hanem legitimitás.

Kezdődik a forradalom azon ponton, hol az alkotmánytól és törvényektől eltávozás megtörténik, és az erő lépik helyökbé.

Magyarország törvényes képviselői az 1847-ki országgyűlésen törvényeket hoztak, a király szentesítette : forradalom-e ez ?

Erdély törvényes országgyűlése 1848-ban szintugy összehívott, hozott törvényeket, a törvényes fejedelem azokból a miket szentesített, szintugy legitimek.

Ezen országgyűléseken hozott törvények által, nem pedig forradalmi erőszakkal, vétettek be az alkotmány sánczai közé az azelőtti urbéreszek, szüntették meg az urbéri robot és dézma, tétették a haza terheinek, mégpedig az alkotmányos úton reá szabandóknak, viselése közössé, a hivatalviselésre a haza minden polgára feljogosított, a hazának gyermekei, bármely nemzetiséghez tartozzanak, egyenlő jogokkal ruháztattak fel, biztosított minden nemzetiség a hazában : forradalom-e ez ?

Ezen országgyűlésen hozott törvények határozták meg Erdély egyesülését Magyarországgal, mégpedig oly módon, hogy mindazon jogai és törvényei, melyek az egyesüléssel nem ellenkeznek, fenntartottak ; az erdélyi országgyűlés által pedig az akkori kormányzó elnöksége alatt egy bizottmány nevezett ki, mely a magyar kormányval az országnak a közös törvényekbe nem ütköző külön intézményei feletti törvényprojectumot az országgyűlés elébe terjesztette, hogy azok ott törvény által szentesíttessenek : ez mind legitim, mind törvényes, semmi forradalmi nincs benne.

A dolgok e rendszeres fejlődését félbeszakasztotta a forradalom, mely legelőbb 1848 szeptemberben kezdődik meg ; a második Batthányi miniszterium meghiusultával a képviselőház, végrehajtó hatalom nélkül hagyatva, azt magához veszi.

Es a nemzet közvéleménye e tizenkét év alatt a törvényesség mellett marad. Ő sürgeti a sanctio pragmaticának helyreállítását, mely alapja a trón legitimitásának szintugy mint a haza alkotmányának.

Ő Felsége a sanctio pragmaticát október 20-kán elvül és kiindulási pontul mondja ki. Október 20-kán megtörténik az első lépés a törvényes alkotmányosság terére.

Mi elutunk a forradalmat, és annak idegen organumainak igazgatását ; felszólítjuk hazánk jobbait, tegyenek, működjenek, sietessék az alkotmányosság napjainak felderültét. Ötödik hete, hogy az elv kimondatott, de ugy látszik, Magyarország fontossága veszi igénybe a felsőbb körök minden munkásságát. Sietessék ők Erdély sorsának javulását, azon szegény Erdélyt, mely e tizenkét év alatt legtöbbet szenvedett.

Mindenek előtt tehát, főispánok a megyékben, főkirálybírák a székes-székekben, törvényes tisztviselők az ugynevezett szász székekben, semmi experimentálás, hanem a régi tisztviselőknek beállítás, még pedig nem csupán egyik vagy másik nemzeti-ségből, hanem Erdély mindenik nemzetiség, egyenlő hivatalviselési jogának elvén, arra képes egyéniségekből, megkezdése a megyei életnek, és az alkotmányos kormányzásnak rögtön.

Es mindez a Magyarországgal már megtörtént s gyakorlatba is vett egyesülés alapján, hol egyszerűsödik módunk leendő folytatni a kérdést azon ponton, a hol ez évtized kezdetén félbeszakadt t. i. a közös országgyűlés elébe terjesztendő feltéte-

lek tisztába hozatalán, a VII-dik pozsonyi törvény-czikk alapján.

Azon országgyűlési erdélyi bizottmány tagjai, melynek ez 1848-ban feladatul tűzött volt, nagyobb részint ma is élnek, az elhunytakat kiegészítheti a közös országgyűlés, mely Erdélynek a köztörvényekbe nem ütköző kívánatait bizonyosan meg fogja hallgatni. Elég kezesség erről a pozsonyi VII. t. czikk.

Királyi koronánk területén akármelyik nemzeti-ség ha a legitimitás terén akar maradni, a Magyarországgal egyesülés tényének törvényességét nem tagadhatja, Erdély népei pedig azon nagy előnyben vannak, hogy a pozsonyi VII. törvényczikkben is kimondatott, miszerint Erdély mindazon külön törvényei s szabadságai, melyek az egyesülést és jog-egyenlőséget nem akadályozzák, fenntarthatók s elfogadhatók.

Mit akarnak az egyesülés ellenei : egy stiriai vagy salzburgi alkotmányos élet-e Erdély számára, mely külön magára annál kevesebb súlylyal bírna, a mint azt a külön nemzetiségek közt élesztett féltékenységgel még inkább szétziláltá lehetne tenni ?

Vagy talán féltik román és szász hazánkfiai közül némelyek nemzetiségüket ? Ne féltsék, hiszen ezeket már törvényeink biztosították ; és mi magyarok fogunk velek kezdet, az egyesülés föltételeit ugy alkotni, hogy illendőleg biztosítva legyenek. Képviselőik fognak ülni országgyűlésünkön, sokan, ők is velünk együtt választandják azokat. Alkotmányunk teljes tért nyit a nemzetiségek szabad fejlődésének, és mi biztosíthatjuk őket : több eszünk van, mintsem minmagunk ellen azon boldogságot elkövessük, a melyt a tizenkét évi rendszer, mely midőn minket germánisálni akart, magyarobbakká tett, mint valaha. Mi kezdet fogunk velek, hogy nemzetiségök épen fentartassék és fejlődjék — kezdet fogunk ez e végre szükséges biztosíték tekintetében ; de bocsásson meg bárki, oly esztelenek nem leszünk, hogy őket elnyomni akarva, románabbakká és szászabbakká tegyük inkább, mintsem a haza javával és érdekeivel megferő lehetne. Szabad fejlődést ohajtunk minden nemzetnek az ős magyar királyi korona jogkörén belül.

A magyar municipalis szerkezet oly előnyt nyújt már magára is a külön nemzetiségek alkotmányos biztosítékaira, a minővel egy európai állam sem kérkedhetik. Legyünk tehát egyetértők, keressük a korona közös egységében azon erőt, mely egyedül képes biztosítani a jogegyenlőséget, törvényes szabadságot, ezen biztos kezességeit a nemzetiségek virágzásának.

(B. O.) Abrándok a vadászaton. III. — A test halandó és mint minden anyag idővel porrá válik, de halhatatlan a lélek, ez atomja az istenségnek, és azon arányban tökéletesedik, a mily adagban kapja a lelki tápot és halad szellemig előre a világ.

A lélek elbúti az eszme magvát, ez gyökeret ver az emberiség szívében és előbb-hátrább megtermi gyümölcsét ; de elein csak gyenge plánta, melyet ápolni és a végpusztulástól legnagyobb gondnal óvni kell.

Egy ilyen eszme volt azon általános, minden vallás és fajkülönbség nélküli testvéries nyilvánulása a közvéleménynek a közlelbi centralisál elvek és rendszerek ellen. Ez eszme megtermette gyümölcsét, a rendszer megbukott és 1000 éves alkotmányunk jogalapja elismertetett.

De ha azt akarjuk, hogy alkotmányos életünk örökre biztosítva legyen és megfelelően azon feladatnak, melyre földirati fekvésünkkel, jellemünkkel és civilizációnkkal fogva hivatta vagyunk, szükséges, hogy a nemzet vezetői, biztos alapra akarván fektetni hazájok jövődjét, egy alapeszme magvait hintsék el honfitársaik szívébe és azon meggyőződést, hogy ez eszme mellett küzdve meghalni lehet, de attól elállani nem!

Mivel Európa mindaddig mozgásban lesz és e század fontos, egyszerű találmányait a civilizáció előhaladására, a társadalmi viszonyok tökéletesítésére és az egész emberiség szabad és gyors fejlődésére fel nem használhatja, míg át nem esik a nemzetiségek kérdésén, a nemzeti igények mindenütt ki nem elégtettnek és a népfajok groupirozási processusa véghez nem megyen ; tehát vizsgáljuk meg minő irányt vehetnek a fennemlített európai mozzanatok és azok közepette minő szerep jut nekünk és mi leendő hivatásunk ?

Talán nincsen messze azon idő, midőn a német patrieta forró ohajtása „egy egységes Németország”, legyen az a kisebb német hatalmaknak egy nagyba való beolvadása, vagy a „Bund”-nak gyökeres reformja által, létre fog jöni és Közép-Európában egy nagy és erős német hatalom alakul-

ni. Meglehet nemsokára Afrikába küldik a beteg embert melegebb éghajlat alá és keleten is egy muszka befolyás alatti nagy Görögország alakul, vagy talán még egyszerűbben a muszka annectálja Törökország keresztény tartományait.

A világ mappája ekképpen átalakulván, nem fogja-e Európa érdeke és egyensulya megkivánni, hogy egy erős közép hatalom álljon fel a Dunamentében a Fekete-tengerig, mely kettős hivatásának t. i. a civilizációt keletre terjeszteni és a két hatalmas szomszéd elem közötti surlódásokat meggátolando, egyik vagy másiknak igen nagyra való terjesztését akadályozni, tökéletesen megfelelhessen és nem lesz-e akkor Európa minden fejedelmei között legirigylendőbb az ekképpen nagyított és szabad institúciókkal ellátott állam koronás feje, ki bölcsen kormányozva és az alaptörvényeket tiszteletben tartva, képes leendő rövid idő alatt országga anyagi és szellemi kincseit nevelni, népei szeretetét, bizalmát és feláldozó hűségét megnyerni és ezáltal a többi hatalmak concertjében oly magas állást foglalni el, hogy valamin a hajdan hazánk a kereszténység védbástyája volt a terjeszkedni kívánó Islám ellen, ugy mostan civilizátóra legyen keletnek és Európa nyugalmának és békés fejlődésének alapköve.

De ha a fennelírsorolt körülmények valósulnak és Európa egyensulya egy örös középállam szükségességét igényli, vajjon az ebbe még összevonható népfajok rokonszenvei összhangzásba lesznek-e ezen érdekekkel és nem fogják-e gátolni e terv sikerét ?

Meggyőződésem, hogy nem ! mert a népfajok groupirozási processusa csakis rokonszenveik, hisztoriai multjuk és geographiai fekvésük alapján történhetik, s éppen ezért inkább fogják Oláh- és Moldovaország népei ohajtani egy erős és constitutionalis Magyarország kiegészítő részei lehetni, mint a nagy szláv elembe beolvadni, vagy mint külön fél-civilizált és pártoskodásoknak kitett apró fejedelemségek a hatalmas szomszédok között lapdaként hanyatni és gyengeségük érzetében szilódnai, és bizonyára nem lesz forróbb ohajtásuk, mint büszkén azon öntudatban, hogy egy gazdag virágzó ország hű polgárai és Európa ezután békés fejlődésének legerősebb oszlopai, egyetülni hazánkat lakó két millió rokonaikkal és velünk együtt melegezni a szabadság boldogító sugarainál.

Hogy tehát e fényes jövőndő egykor valósuljon és annak elérése valószínű lehessen, jelenleg mindenek előtt reánk, valamint testvér hazánkra nézve szükséges és életkérdés királyi koronánk teljes egysége.

Ez legyen alapeszménk, erre törekedjünk egész erélylyel és igérjük meg egymásnak, hogy fáradhatatlan napzamosai leszünk a nemzeti fejlődés nagy munkájának, ahöz járulva tehetségünkkel, filléreinkkel, kitartó vasakarattunkkal, addig meg nem pihenünk, míg az épület meg nem lesz koronázva a nemzeti jólét, szabadság és dicsőség fűzérével. Éljen a haza !!!

— Pénztárnoki jelentés a muzeum-egylet közgyűlésén. Tisztelt közgyűlés ! A muzeum-egylet alakulásának első éve lefolyván, mindenki méltó joggal várja hallani és meg tudni azon eredményt, mit az egyleti pénztár ezen első évről felmutathat. E jogos várakozás szülte kötelességemből kifolyólag van szerencsém azt a következőkbe előterjeszteni. Ugyanis 1860. nov. 22-keig Bevételei.

I. a) Urbéri kötelezvényekben	104,700 ft.
b) Nemzeti kölcsön kötelezvényben	5,800 ft.
c) Magány kötelezvényben	23,600 ft.
d) Ugyan magány kötelezvényben	4,726 ft.
e) Régebben kölcsönre adott köt.	2100 ft.
f) Készpénzben, bankóban	18,686 ft. 27 kr.
g) Készpénzben, új ezüst pénzek	143 ft. 75 kr.

T o v á b b á :

II. h) Arany pénz gyűlt	92 db.
i) Tallér pénz adatott át	2 db.
k) Huszas pénz adatott át	10 db.

Az arany, tallér és huszasokon kívül a bevétel :

159,756 ft. 2 kr.

Ezen begyűlt összegből :

A. Alapítvány.

III. a) Urbéri kötelezvényben	104,700 ft.
b) N. kölcsön kötelez.	5,800 ft.
c) Magán kötelezvényben	23,600 ft.
d) Ugyan magán kötelez.	4,726 ft.
e) Készpénzben pedig	6040 ft.

Ezek szerint az alapítványok összessége :

144,866 ft.

B. R é s z v é n y .

IV. 573 részvény után jött bé 2865 ft.

C. K a m a t - é s a d o m á n y o k b a n .

V. Egyszer mindenkor adom. és kam. . . 9781 ft. 27 kr.

Jegyzés. Az A. B. C. jegyek alatti összegek csak magyarító részletei az I-50 pont alatt jelelt Bevételeknek.

K i a d á s o k .

1. Urbéri kötelezvényben	1000 ft., mely kölcsönre adatott ki.
2. Kész pénzben ezüstben	37 ft. 80 kr.
3. Kész pénzben, bankóban	14,270 ft. 89 kr.

T o v á b b á :

arany pénz kiadott 92 db., mely 92 db. arany ki-pótolatván ezüst pénzre 100 darabba, kölcsön kamatozásra adatott. Valamint a 3-dik tétel alatti összegből, a 14,270 ft. 89 krból is, 6,700 ft. kölcsön kamatozás végett adatott ki.

Lapjainkból egyes számok is kaphatók S új krajezárjával Stein J. könyvkereskedésében.

Ezek szerint van a pénztárban:

1. Készletben, urbéri kötelezvényben . . .	103,700 ft.
2. Kölcsön kötvényben . . .	5,800 ft.
3. Urbéri papírban . . .	23,600 ft.
4. Készpénzben . . .	4726 ft.
5. Kamatozás végett kiadva . . .	1000 ft.
6. Ugyancsak kamatra kiadva . . .	8,800 ft.
7. Ezen kívül kiadva arany . . .	100 db.
8. Pénzkészlet, bankóban . . .	4,415 ft. 38 kr.
Vagyon 3 db. arany félévi kamat.	
Vagyon 2 régi tallér, 10 huszas.	
Vagyon osztrák ezüst pénzben új tallér és 1/4 frtosban . . .	105 ft. 95 kr.
A 100 db. arany, 2 tallér és 10 huszason kívül az összes érték . . .	152,147 ft. 33 kr.
S mivel az elköltött összeg teszen összesen . . .	7,608 ft. 69 kr.
Tehát a két összeget egybeadva, kijön a tili . . .	159,756 ft. 2 kr.

Midőn az elmúlt évben tartott alakító közgyűlés szám-bavette volt az egylet alapítására tett ajánlatokat, szinte 200,000 frtra menő összeget mutathatott fel; azonban fájdalom! ezen felajánlott összegnek 2/3-dánál kevéssel jött több a pénztárba. Jelenleg azon édes reményben zárom be pénztári jelentésemet, hogy nemcsak a hátralévő összegek fognak bejönni, hanem még több felajánlásoknak is fog örvendhetni egyletünk, s adja is a Mindenható, hogy midőn a jövő közgyűlésén én vagy más, hasonló pénztári jelentést teendő kétszer vagy háromszor ily összegekről, tehesse azt, hogy úgy tágasabb tér nyílhatson az egylet szellemi működésének s megalapíthassa a tudomány e szent hajlékát. — Kolozsvárt, nov. 22-kén, 1860.

Bányai Vitális,
muzeum-egyleti pénztárnok.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Hincz György ev. lelkes toasztja a nov. 22-diki lakomán. Mélyen tisztelt közgyűlés! Mindnyájan tudjuk, hogy a tengerpartok nevezetesebb helyein világító toronyok léteznek, melyek sötét és viharos éjszakákban a bujdosó hajónak az útát mutatják, melyen ő szirteket és köszikákat elmellőzve, az óhajtott kikötőbe érhesen. Tíz esztendőttől fogva sötét viharos éjszaka fűdte kedves hazánkat; ritka örömsugár, és az is csak perczeze basította meg a sűrű felhőket; levertség, nyomorúság és elcsüggedés jutott részül a hazafinak; le voltak bilincselve a lelkek, le sok részben a testek is. Azonban azon sötét éj beállta után nem sokára ezen tudományos intézetnek, melynek ma első évi tizenpét üljk, eszméje felmerült és világító toronyként az elkedvetlenül hazafiak bús lelkének útát egy biztosító, egy vigasztaló kikötőre mutatótt, azaz a tudományt és annak összesített erővel mívelését. És igazok volt és nagyon ebben uraim! Mert a tudomány egyedül az, mi a külvilág nemes cselekvésteréről leszorított hazafinak a belvagy szellemi világban egy nemkevésbé nemes tért nyit meg: a tudomány az, mi a letipott lelket fölemeli és gyengülni kezdő ruganyosságát neki visszaadja, a tudomány az, mi táplálja és erősíti a lankadni kezdő belső embert és megtartja őtet egy jobb jövődűre, a tudomány az, mi megszabadítja a lelket és a végin meg a testet is. Mely nemzet a tudományt szereti és tiszta lélekkel miveli, az soha el nem vész és minden akadályokon keresztül tör a szabadság szent földére. Ugyan tehát nem méltán nevezem-e ezen tudományos intézetünket világító toronynak, egy jobb, egy biztosító kikötőre?

De én ezen intézetünket még egy más szempontból is annak nevezem és áldom. Nemde ő az, ki a télies kedvetlen idő dacára annyi kedves vendéget édesgetett most kö-zünkbe, ki azoknak ide, mintegy kedves kikötőbe az útát mutatá? Nem neki köszönjük-e, hogy a tisztelt szász nemzet egy néhány jelesebb fiainak alkalmat szolgáltat megmutatni, mikép él még benne a rokon nemes magyar nemzet iránti szeretet és vonzalom, mikép, miért a magyar lelkesül és lángol, az a száznak is kedves és szent; az bizonyos, mikép tulajdon jólétét és boldogságát csakis a magyarral való egyetértésben és szoros együttartásban mind tudományos, mind egyéb törekvésében is találhatja fel, és a testvér magyar nemzet vítez kezét megragadván, a közös hazáért, mint régebb időben most is élni, és ha kell halni is kész? Áldalak, áldalak én téged országos muzeum, ki még szinte csak bölcsésben lévő kisdud, oly üdvös hatást gyakorolsz. Adja a Mindenható Ur Istent, hogy esztendőről esztendőre ezen üdvös hatása mind szélesebb kiterjedést nyerjen, és hogy hovatovább, mindinkább az igaz hazafinak minden nemzetből világító toronyként az útát mutasson tudományra, hazaszeretetre és testvéries összetartásra. Éljen a tudomány, éljen a testvérieség, éljen és virágozzék mindkettő által szeretett hazánk!!!

— Roth Pál toasztja. Báró Eötvös József a szeretett kültő s köztisztviselőben álló hazafi mondá a testvér szász nemzet tudományos gyűlése folyama alatt egy közvácsorán: „A tudomány hegy, melyre mentől magasabbra másztak fel a nemzetek, annál közelebb állnak egymáshoz, s melyre midőn felérték, bizalom- és barátsággal nyújtják egymásnak kezeiket.” Tanuljuk meg hát mit tanít a tudomány! A növénytan mondja: hogy minden élő és légkör florájának meg van bizonyos közös sajátága, mely legyenek bár az egyes növényfajok a legkülönbözőbbek — mindenikben feltalálható, s melyről a szaktudós első látásra megismeri melyik havasi, melegégyővi, vagy más égi és légkörbeli növény? A vegytan megmutatja, hogy a legkülönbözőbb jellegű elemek leginkább vonzódnak egymáshoz, s egyestül képződnek az emberiségre leghasznosabbakká. A természettan a természeti éserők e kormányzója s megfőkezője az ellenkező villansarkok egymáshoz közeli-tése által a legnagyobb hőséget, s közvetlenül a legvakítóbb fényt képes előállítani, s végül: A történelem meggyőz arról, hogy a népek is mint az egyesek egymáshoz csoportosulva erősek, egyenként azonban gyöngéek, mint erős az összenyaláboltt vesztő csomag, míg az egyes gyöngye vesztővel a kis gyermek is kénye kedve szerint

bánik; a népek csoportosulása azonban mindig a közérdek felismerése után szokott bekövetkezni. És már alkalmazva a tudományok tanát imádott hazánkra, melyet a kárpátok rozsa koszorúja övedt örökös frissességben tartva a Duna, Száva és Olt szakadatlan locsolása által, de mely több különböző jellemű népeket táplál: óhajtom, hogy e népeknek mint az egy élőví növényeknek közös jellegük legyen a magyar haza szent szeretete. Óhajtom, hogy e népek különböző eredetű, sajátágaikkal mellet — vonzódjának egymáshoz, s egyesüljenek mindenben mi a közös hazára üdvös, s mi nemes és magasatos, mint egyesülnek a legellenkezőbb vegyelemek. Óhajtom, hogy e népek egyesülése oly meleg, oly világossághoz legyen, mint az ellenkező villansarkok közelítése által előállítható; s világot vessen oda, hol még a szellemiség uralkodik. — Végül, hogy a történezetnek is jó tanítványai legyünk: Óhajtom, hogy ismerjük föl e népek közös érdekeit, és azok körül csoportosulva tanuljanak meg egymás sajátágaival s mellék érdekei irányában kíméletesek, békéltirők, a közérdek irányába áldozatra készek lenni; hogy midőn a nap, melynek csak első sugarait látjuk még, az öngazgatás és törvényhozás dicső napja feljővön — úgy tudják elrendezni a hazát ügyeit, hogy a két — akarom mondani az egy magyar haza minden népe s tagja oly szent lelkesedéssel — mint ezt mi tesszük, mondják velünk:

A nagyvilágon e kívül
Nincsen számunkra hely,
Aldjon vagy verjen sors keze,
Itt élünk halunk kell!

— Vittstock tanár pohárköszöntője (magyarral fordítva). Uraim! alig mult néhány éve, hogy az érdekek politikája felmerült és feltalálható; de mint rendesen az új találmányok sorsa lenni szokott, a mit egyik faradalmassan talált fel, azt a másik egész könnyűséggel, sőt gyakran éppen az is eltanulja, a kinek számára az legkevesebbé vála feltalálva. Ezen terem, urak, régi jó időkből emlékeivel és mai élelményeivel engem is mélyen és komolyan figyelemztetett arra, hogy köztünk is az érdekeknek, a legszentebb érdekeknek csakis egy politikája kell hogy érvényre jusson. Ezen teremben tartattak azon feledhetetlen időben az országgyűlések, ezen teremben ült össze ma egy tudományos egylet, melybe minket is testvéries részvétünk vezetett, ezen terem egyesít jelenleg mint barátokat és testvéreket vig lakomára és kedélyes eszmecserére. Urak! midőn egy hazának különböző nyelven szóló fiai, ugyanazon hazában, mint mi most ezen teremben együtt lakoznak, egymással naponta érintkeznek és hasonló kíváncsalom által egymáshoz vagnak csatlóva, akkor oly érdekek képezik közöttük a láncszemet, melyeket politikájuknak közös előnyük vagy hátrányuk miatt tekintetbe venniük kell. Midőn ugyanazon hon mivelt fiai, legyen bár nyelvük hangja különböző, dicsősen versenyezve, ugyanazon tudományokat ápolják és a szellemi téren ugyanazon czél felé törekednek, ezek ismét oly érdekek, melyeknél fogva politikájuknak egy kerékgyámban kell haladniuk. És midőn ugyanazon hon népei, legyenek azok bár különböző árnulatnak, országgyűlési tárgyalásaikban a közös hon boldogsága vagy szerencsétlensége felett tanácskoznak, az bizonyosan azon harmadik pont, melyről teljes joggal lehet mondani, hogy közös érdekük politikája találkozik. Kettő ezen dolgok közül léte-síve van, és pedig nem ma nagyon először létesítve, a harmadik oly fontos, hiányzik még, de él bennünk a remény, hogy vágyaink ez irányban is nem sokára teljesülni fognak. Adja az ég, hogy mentől közelebb legyen azon időpont, melyben egy élénk barátságos érintkezés által, egy versenyző nemes igyekezet által tudományos czélok elérésére, és végül egy szabad és alkotmányos közremunkálódás által, az egy haza boldogsága kieszközölésére, a közös érdekek politikája terén eljussunk!

— Dumas jóslata. Az öreg ur az „Independente”-ben mintán a 3 északi hatalom szövetségét kijátásba helyezi, következő jóslatot közli: „Akkor majd egy rettenetes ugrással, (Salto terribile) mig az olasz hadsereg Tirolba nyomul és Bécs ellen megy, s Magyarország fölkel, Franciaország megrohanja a Rajnát, 14 nap alatt 3 csatát nyer, s Berlinben oly békét fog diktálni, mely Franciaországnak a rajnai határokat visszaadja, Poroszországot 8 millió lakosra szállítja, Ausztriát másodrangú hatalomra nyomja le, s magyar birodalmat alapít, mely egész a Feketetengerig fog terjedni. Mindet ma mondom, nov. 8-kán, 1860-ban, s meg fogjátok látni, hogy az 3 év eltéle előtt teljesedni fog. Dumas Sándor.” (M. S.)

— Kmety, Iszmál basa név alatt Karsznak híressé lett védelmezője, a ki mint tudjuk, közelebbről Syriában a lázadás lecsendesítésére közreműködött, beadt lemondását Fuad pasának s e fontos tény igen nagy figyelmet gerjesztett. Mondják, hogy Fuad basa semmi áron nem akarja elfogadni a lemondást, s mindent elkövet, hogy ez értelmes és hősi alvezért megtartsa a török seregben. De Iszmál pasa érzi, hogy eljött a pillanat, melyben le kell lépnie Törökország politikai színpadáról. Böven lefizette már a hála adóját a szultánnak, fényes szolgálataiban. Becsülettel és érdemmel járt pályáját bevégzi — s Angolországban akarja megvonni magát.

— A pesti izraelita község előjárósága elhatározta, hogy mind az isteni tiszteletnél, mind a nyilvános tanintézetekben a magyar nyelv hozassék be.

POLITIKAI HIREK.

— Victor Emanuelnek f. hó 12-én kibocsátott napiparancsa, mely a garibaldisták sorsát rendezi, következőleg hangzik:

„A Délolaszországban Garibaldi parancsnoksága alatt állott önkényes-sereg érdemeit szerzett magának a hon s én irányomban. Mig kormányommal együtt azon ügyekszem, hogy azt véglegesen az állam törvényei szabályai szerint rendezzem, elrendelem: 1) hogy a tisztek rangfokozatai tekintetében, egy mindkét sereg tábornokai s főtisztjeiből alakított bizottmány élén alkalmas

javaslatokat terjesztszen, az illető okmányokra vonatkozólag; 2) hogy azon fő- s altiszteket, káplárokat s katonákat illetőleg, kik háboruban kapott sebeik miatt szolgálatra képtelenné lettek, a régi államokban fennálló nyugdíjtörvény álljon érvényben; 3) azon altisztek s katonák, kik családjaik kebelébe óhajtanak visszatérni, elbocsátatnak; eszközök fognak nekik szolgáltatni, tengeren vagy vasutoni elszállítás végett; s ezenfölül ajándékol uti költségre egy évnegyedi zsoldot kapnak. Az elbocsátás nem oldja föl azokat, kik a fennálló törvények értelmében, az állam s a sereg irányában kötelezésekkel bírnak; 4) azon önkényeseknek, kik fegyverben akarnak maradni, a mai naptól számítva két évre kell szolgálathat lépniök; s a többi seregtestekhez hasonlólag fognak szerveztetni; 5) azon tiszteknek, kik lemondásukat benyújtják, utiköltségre ajándékol hathónapi zsold adatik; 6) azon mozgó nemzetiőrségi tisztek- s katonáknak, kik a déli seregben résztvesznek, ajándékol szintén hathónapi zsold adatik. Nápoly, nov. 12-én, 1860.

Victor Emanuel.”

Sirtori tábornok szintén adott ki egy napi parancsot, mely így hangzik:

„Tisztjei s katonái a déli seregnek! Most már harmadszor történik hogy Garibaldi tábornok a déli sereg parancsnokságával biz meg engem; s most harmadszor remélem, hogy azt rövid időn visszaadhatom ama nagy embernek, kit atyáink, a hon atyjául szeretünk. Caserta, nov. 9. 1860. a déli sereg parancsnoka. Sirtori.”

— A Gaeta előtt nov. 12. vívott ütközet az erősségre igen hátrányosan hatott. Erre nézve a tudósítások minden részről megegyeznek. A bourbonisták támadtak, hogy átvágják magukat, miután az erősségből már nem küldetett többé élelmiszer számukra; 1500 foglyul esett, a többi az erősségbe visszazsorított. Hogyan fog most megmenekülni II. Ferencz a várórség azon részétől, melyet élemezni nem lehet? Négy hajónyt Civita-Vecchiás küldtek. A haditanácsban, mely ezen rendszabályt elhatározta, a tábornokok egy része a harc tovább folytatása ellen nyilatkozott, s a táviró most nov. 13. tehát az ütközet utáni napról következőt jelent: „Tegnap a piemontiak a váron kívüli külvárost bombázták. A nápolyi csapatok hősieg küzdenek ugyan még, de az átpártolások napirenden vannak. Négy tábornok: Salzano, Barbalonga, Colonna és Palizzi beadták lemondásukat. Bertaloni tábornokot II. Ferencz király letette. Pianelli ezredes egy vadász-zászlóalj átadott a piemontiaknak. A főtiszték között zavar és viszály uralkodik. Az ellenszegülés meg van törve.” A külváros, melyet a piemontiak nov. 12-én lődöztek, a Latratina külváros, mely állítólag egy Mercur-templom maradványa. A várba visszavonult csapatokat Salzano vezényelte. Gaetában most úgy folynak a dolgok, mint ott szoktak, hol bírodalmak és tornyok omolnak össze Minden vereség áruháznak nyilvánítatik. Salzano semmisen kevésbé, mint lángeszű tábornok, de a bourbonok inánt mindig hűnek és feláldozónak mutatta magát, mivel érdekei ezekéivel ugyanazok voltak. A piemontiak a 12-diki ütközet után minden körülvekvő állomást megszálltak. Genuából nagy ostromágyuk vannak utban. A várból löszereken nincs hiány, de van élelmiszerben, miért is Ulloa tábornok a hadügyminiszter testvére Franciaországba küldetett; de dacára a két nagyhatalom által küldött segélynek, pénzben is hiány van, s a kormány jelen helyzetében nem állhat meg, hacsak mindent készpénzzel nem fizet. Nápolyból nov. 12-ről azt írják, hogy a birodalom tartományai rendre küldik be bódoló- és üdvözlő-nyilatkozataikat Victor Emanuelhez. Farini főnehézségét Nápolyban nem a reactionalis kiserletek képezik, hanem a becsületes és elkeseredett garibaldisták bizalmatlansága, s Mazzini fondorlatai. Kevesebb tapintattal jár el Fanti, ki majdnem fanatikus gyűlölséggel viseltetik Garibaldi iránt. Garibaldi visszalépése előtt azon kérést intézte a királyhoz, hogy a diktatóság által tett tiszti kinevezések tetteleg megerősítsenek, a király azonban gondolkodóba esett, mivel a tábornokok, ezredesek és őrnagyok (köztük alig 20 éves ifjak) száma aránytalanul nagy, mint az a szabad csapatoknál könnyen megtörténik. Fanti mint hadügy-miniszter jelentésadásra szólítottott fel; jelentése azonban oly Garibaldi-ellenes és egyoldalú volt, hogy Victor Emanuel a miniszter szemei előtt összetépte azt. Viharos tanácskozás után Victor Emanuel bizottmányt nevezett ki, mely áll Cosenz, Türr és Sirtori tábornokokból, kik azon kisegítő utat javasolták, hogy minden egyes eset felett egy piemonti és garibaldista rábornokokból álló bizottmány határozzon. A garibaldista osztály-tábornokok mint tudva van, minden habozás nélkül megerősítették rangjaikban. Bixio hadteste Pármába megy, s Medicié Piacenzába, hol ujra fog szerveztetni s azután a Po vonal védelménél fog alkalmaztatni. A turini hadügyminiszterium a tartományi kormányzóknak meghagyja, hogy a hazatérő Garibaldistáknak minden lehető segélyt nyújtsanak. — A mi Szárdiniát a külfölddel szemben illeti, a „Nationalités” arra utal, hogy az északi udvarok közül Viktor Emanuelnek Nápolyba bevonulása ellen még egy sem tiltakozott.

Bekx atya, a jezsuita-rend generálisa tiltakozást adott ki a jezsuita-rend megszüntetése ellen Olaszországban. Eddig megsejtetett: Lombardiában 3, Modenában 6, Umbriában és az Ögrófságokban 11, Nápolyban 19, Sziciliában 15.

— A „Vaterland“-nak Milánóból írják, hogy ott még mindig színe hozzák azon thema változásait, mely Itáliát Magyarország oldalán küzdve állítja elé. Így nemrég fényes bankettet adott a milanoi helyhatóság néhány magyar menekült tiszteletére. A terem magyar és olasz nemzetiségű zászlókkal volt ékesítve; középtől pyramis alakjában egy neve a diadaljelvénynek emelkedett, Victor Emanuel tiszteletére. E király kormánypálcája alá eddig jutott tartományok mind képviselve voltak azon diadaljelvényen, illető czimereikkel, s a velencei országn sem hiányzott. Ott a diszlakomán, a város syndicus—a szövetségzett Italia és Magyarország jóllétére emelte poharát s kiemelte, miszerint Victor Emanuel nemokára be fog vonulni Budapestre, hogy ott Magyarország függetlenségét proclámálja. — Ugyan-e lapnak írják, hogy Milánóban nagy sietséggel dolgoznak a megrendelt atillák készítésén, s a mennyiben az ott tett megrendelés nem volna elégséges, egyúttal Genuában is magyar egyenruhákat készítenek. (P. H.)

— Hogy tervben van ismét a velencei kérdést szőnyegre hozni, — az kétséget többé nem szenved. Mint hírlík, a kezdeményezést tekintetben a januárban összeülő olasz parlament fogja megtenni, a mennyiben felszólítja majd a kormányt, hogy Ausztriával Velence átengedése végett alkudozásokba lépjen. Anglia és Franciaország valószínűleg gyámolítani fogják ez indítványt, Porosz- és Oroszország az ellen szólalandnak föl. — Az olaszok legfőbb reményüket Ausztria bonyolódott pénzügyi állapotába helyezik, azt híven, hogy e hatalom nem lesz képes eddigi védelmiállásában megmaradni azon ropant összegek miatt, melyekbe ez kerül; hanem vagy támadni lesz kénytelen vagy Velencét eladni.

— Caprera, hová Garibaldi visszavonult, egyike az úgynevezett bucinari szigeteknek a Bonifacio utban Corsika és Szárdinia közt, az utóbbi sziget északkeleti partján és Santa Maddalena után e szigetek legnagyobbja; mindazáltal még mindig elég kicsiny, hogy csak vadkecskék és néhány pástorcsalád képezze lakosságát. Nápolyi lapok következő hirdetését hoznak: „Értésitem a közönséget, hogy én Caprerán bérmentetlen leveleket el nem fogadok. Garibaldi.”

— Türr tábornokhoz a francia legio ily kiáltványt intézett: „Tábornok! Midőn készeknek nyilatkoztunk az olasz függetlenség ügyének szolgálni: egyúttal szándékunk volt, jövőre minden oly nép bajtársává lenni, melyek nemzetiiségek mellett fölkelnek. Magyarország e pillanatban előkészületeket tesz, újból kibontani zászlaját, melyen a zsarnokság coalitioja csak rövid időre volt képes diadalmat venni. Mi tehát azért fordulunk, tábornok ur, önhöz, — az olasz háboru egyik hőéhez — hogy Magyarország megszabadítására önnek egy francia hadsapat közreműködését felajánljuk, mely ha nem is aratott eddig óhajtott dicsőséget, de legalább tiszta öntudatot hord magával a feláldozást s önmegtartóztatást illetőleg. Mi a legbensőbbben fájjaljuk vezérünk elvesztését, ki Franciaország szabadságáért szenvedett s Italia megszabadításáért vívott küzdelemben elesett. Neve a jövőre nézve testvérülésünk jelvénye lesz, mert ő a becsület terén halt meg, mint dicsőségteljes példány a vitézség és feláldozásnak. — Azon napon tehát, melyen Magyarországra nézve segélyünk kívánatos leend, csak szavát kell felemlenie, csak egy jelt kell adnia — tábornok ur! — hogy de Flotte hadcsapatát elősietni lássa, mely a legfőképpen szerencsésnek s kitüntettetnek fogja magát érezni, ha azon hőst, ki a Voltornónál első szolgálatot neki igazságot, a Tisza partjaira is követheti.”

— Egy gaeiai sürgöny jelenti, hogy a tengerész-külváros, mely a városon kívül a tengerpart hosszában terül el, e hó 18-án a piemontiak által tüzesen megtámadott. A fellegvár, mely e városrész fölött uralkodik, viszonzta a tüzelést. Heves kölesönös ágyuzás után a harc félbehagyott, a nélkül, hogy a két résznek körülbelül egyforma veszteségén kívül valami eredmény lett volna elérve. A piemonti hajóhad egy könnyű járművekből álló osztlályát kiküldötte, hogy a terracina obólben czirkáljon, s így Gaetának Rómával való összeköttetését elvágja. Ilykép Gaetának élelmiszerekkel tovább is ellátása igen meg van nehezítve.

A „Const.“ jelenti, hogy kétséget sem szenved, miszerint Ferenc király csak a Gaeta védelmére okvetlen szükséges csapatszámot tartott meg maga mellett. A „J. de D.“ szerint Gaetában 700 ágyu van, s az élelmiszerek hat hóra elégségesek lesznek. Beszélük, hogy Civita-Vecchiából e napokban több orosz és osztrák tiszt Gaetába hajózott el, de az nem tudatik, vajjon magán hajlamból vagy magasb küldetésben telték-e ezen lépést.

— A „Siécle“ kijelenti, hogy az 1789-diki forradalom elvei a francia közjog és alkotmányosság bázisát

képezik. — A „J. de Geneve“ Párisból arról értesül, hogy nagy fegyverszállományok csempészetnek be Magyarországra s más ausztriai tartományokra? Franciaország Piemontot kéz alatt mindenkép gyámolítja; de e mellett el nem mulasztja, Metternich herceget az advariasság minden nemével elhalmozni, így akarván a követ szeméire hályogot borítani.

— Párisban a nov. 17-diki „Moniteur“ a belügyminiszternek egy körlevelét teszi közzé, melyben írja, hogy eddigelő a lelkészek által kiadott pástori levelek és felhívások ki voltak ugyan véve a bejelentés formájára és a bélyeg alól; minthogy azonban közelebbi időben ily czimek alatt politikai röpiratokat, s más, a vallás körébe nem tartozó iratokat terjesztenek, — határozatlik, hogy azon ilyenmü kiadványok, hacsak a vallást és a pápai hatáskört illetik, ezutánra is megtartják ezen kiváltságot, ellenben mindazok, melyek ama körön átlépnek, rendőri bejelentés s bélyeg alá esnek.

— Párisban néhány nap óta nagy benyomást okoz egy új röpirat, melynek czime: „L'Empereur Pape.“ Ez a Rómától való elszakadást, egy önálló francia kath. nemzeti egyház alapítását indítványozza. E röpiratnak nagy fontosságot tulajdonítanak most, midőn a francia kormánynak a szent székhöz viszonya nem a legszívélyesebb; hírlík, hogy e röpirat indítványát Napoleon császár realizálni akarja. A „Const.“ e híreknek ellenmond, s azokat, — egy ábrándos szellem utópiáinak nevezi.

Beszélük, hogy a Tuillériák cabinetje, a syriai ügy szabályozására, Párisban tartandó európai konferenciákat hozott indítványba.

— Páris, nov. 18. Az „Ind. b.“-nek azt írják Ausztriából, miként ez állam nincs azon helyzetben, hogy a harcot megkezdje Olaszország ellen. Garibaldi nak általán véve azon tervet tulajdonítják, hogy ő tavasszal Cattaroban szálland ki, s Montenegrot és a dalmát partokat felláítja. Ha ez oldalon a mozgalom erőiesen kitör, s egyszerre Magyarország is fölkel: az osztrák birodalom sorsa nagyon kockára lesz téve. Ezen borzasztó diversio által a Velencét védő katonaság megritkítására levén kényszerítve, ez utóbbi tartományt valószínűleg elveszti. Eddig azonban az osztrák kormány Velence átadásának még a gondolatát is visszautasítja s dacolni fog a harc eshetőségeivel, mi előbb vagy később, Velence miatt keletkezni fog.

— Az angol kormány a bécsi követséget nagykövetséggé emelte föl. Ilyetén eljárás, mely bensőbb viszonyra szokott rendesen mutatni az illető kormányok között, lehetséges-e akkor, midőn másfelől az oct. 27-ki Russell-jegyzék éppen nem látszik oly szabásúnak, hogy az Angolország és Ausztria közti viszonyt szívélyesebbé alakítsa át. Diplomatai túlfinom orrok már is kiszaglászták, hogy Angolország a keleti kérdésnek maholnap szőnyegre hozatása esetére már jókor útját kívánja törni az Ausztriávali bensőbb viszonyt, hogy a francia-orosz tervekkel szembeszállhasson. Valószínűbb ennél a nézet, mely szerint Angolország mind a kecskét, mind a káposztát meg akarja tartani, s különösen e nagykövetség csak is irtapasz kíván lenni azért, hogy a turini követség rövid időn szintén nagykövetséggé fog fölemeltetni.

— London, nov. 17. Garibaldi inkább tartja kezében a békét, vagy háborút mint Napoleon. Személyes jellemét illetőleg Garibaldi azon ember, kit őszinte tisztelet és bálulás nélkül nem szemlélhetünk. Egyéniségében és életfolyamában semmi önzés föl nem fedezhető. Diszhelyekre mitsem ad; a nyereszséget megveti; csak Olaszországért él, — azon szép, eszményi Olaszországiért, melyet szívében bálványoz, mely mint álom, megcsalhatja ugyan, de, melynek megvalósítására azonban életét teszi ki. Ily ember érdemes a világ csodálatára, de ha az európai béke oly kívánatos, mint általán hiszik, úgy Garibaldi terveit ellen kell lenniük. Ha az olaszokat megvernek, nem nézhetők könnyűen nálok az idegen uralom új a fölépítését; ha pedig győznének, ez csupán francia közbejövettel lehetne meg, és nyugateurópai forradalmakkal, melyek a jelen államfölosztást eltörölnék, és szükségképp európai háborura vezetnék, mielőtt a hatalmi egyensúlyt új alapon rendezni lehetne. Ha sikerül az olaszoknak Velencét elszakítani Ausztriától, ez csak magyar forradalom által történhetik és most, miután az osztrák császár őszinte indulatból szabadelvű alkotmányt adott s minden kigondolhatót megtesz minden osztlály kiéleltésére a birodalomban: tiszta és világos, hogy a forradalomnak vagy mindjárt kell jóni vagy éppen nem. Ha a kübetörés elmarad, mi teljes bizalommal vagyunk, hogy a kibékítés és megszüllárdulás műve Ausztriában szerencsésen véghez megy. De ez oly kívánatos kilátás és legerősebb alap Ausztria elleneinek, hogy számára időhaladékot ne engedjenek. Ezért az olaszok, kiknek szándékukban van Velencét elfoglalni, elhatározzák a jövő tavaszán tovább nem várakozni; és Napoleon császár, ki a Rajnahatárokat és egy szövetséges dunai államot akar, a válságot gyaníthatólag nem fogja és nem foghatja tovább ha-

lasztani. A dolgok legvalószínűbbben így alakulnak. Hat hó rövid idő, és mi remélni akarjuk, hogy ő felsége miniszterei nem fogják az időt a tanácskozási asztalnál hétköbízóitási semmiségekkel elvesztegetni, mint a minöket a Guildhallban gróf Persigny és a lord-mayor gyönyörűségére föltálatk.

— A „The Presse“ conservatív heti lap, „Italia és a jövő“ czim alatt többi közt ezeket mondja: „Ha az olaszok sikeresen akarják Ausztriától Velencét elszakítani: úgy ezt egy magyarországi forradalom segélyével kell megkísérteniök; ily forradalomnak pedig vagy minél előbb kell előidéztetnie, vagy soha. Ha a külsegély elmarad, úgy mi reméljük, hogy a kibékítés és belmegszüldülés műve Ausztriában szerencsésen végre fog hajtatni. De éppen ezen kilátás szolgál legsürgösb okul Ausztria elleneinek arra, hogy e hatalomnak időt ne engedjenek. Azért is az olaszok, kik elvannak határozva Velencét meghódítani, — nem várhatnak tovább, mint jövő tavaszig; s Napoleon császár, ki a Rajnahatárokat után eped és egy dunai szövetséges állam felkiáltását tervezi, valószínűleg nem halasztja, nem halaszthatja majd tovább e válság szinrehozatalát.”

A „Saturday Review“ ezeket mondja: „Hogy Itáliának a Velence végetti háboruban nincs kilátása győzelemre, ha Magyarország neki segélyére nem siet, — ezt maguk az olaszok is habozás nélkül beismerik. Egy háboru valódi lehetőségé tehát, Magyarország kezében fekszik, s Európa — igen természetesen — hajlandóságot érez magában, e válsággal szemközt kérdezni, mit akarnak a magyarok ily háboru által nyerni s mely pontig jogosak követeléseik. Csaknem bizonyosnak látszik, hogy az ausztriai charta a magyar népet ki nem elégíti. Ha régi alkotmánya s régi határai visszaállítatnak, — ily feltételek alatt még egy osztrák császárnak is hitt volna a magyar. De e föltételek elmaradtak, s így Magyarország megcsaltnak tekinti magát. Csak egy olasz-magyar szövetségtől való félelem, — véljük mi — idézte elő az engedményeket; s minél nagyobb tudják tenni e félelmet a magyarok, annál valószínűbbben fogják mindazt visszanyerni, a mit óhajtanak. Különben aligha nem áll az, hogy valódiilag az olaszokkal nem sokat törődnek; de azt hiszik, hogy sorsukat el nem választhatják az olaszokétól, mert Ausztria két legnagyobb ellenségének szorosan összehoztataniok szükséges. Közös ellenzék e szövetséget erősíteni fogja, s ha országgyűlésök összeül, a magyarok egyrészt Olaszország barátságát használandják fel, hogy új engedményeket csikarhassanak ki, másrészt pedig érdekükben áll s becsületbeli dolognak fogják tekinteni azt, hogy megemlékezzenek azon nemzetről, mely ilykép segélyekre volt. Ha Italia felhasználatik arra, hogy Magyarországot régi alkotmánya visszanyeréséhez segítse, úgy e régi alkotmány el sem is fogadható a nélkül, hogy előbb vagy utóbb olyasmi ne történjék, a mi által Velence átengedtetni fog. Európa e két szövetséges egyike fölött sem fog szigoru megrovással nyilatkozni. Másrészt igen természetesnek fog feltűnni, hogy Magyarország Itáliát Velence elfoglalásában segíti. Föltéve, hogy Ausztria elfogadja a harcot, — úgy a néző világnak be kell ismerni, hogy szerencsésnek kell azt mondani, ha a teljes megsemmisülést elkerülheti. De nem valószínűtlen, hogy Ausztria a vész előtt meghajlik. A veszély nagysága azt okozhatja, hogy a magyarok akaratát teljesítse s Velencét átengedje. Ha idáig jó a dolog, s Magyarország mégis a mellett marad, hogy a császári állam széthomoljék, — akkor Európa erkölcsi érzelme és egészséges ítéléte Magyarország ellen fog feltámadni stb.”

— Cirkassióból jelentik, hogy Bariatinski expeditioja Daghestan ellen nem sikerült, s az oroszok nagy veszteséget szenvedtek.

Ujabbak. — London, nov. 22. A Reuter-féle iroda jelenti: Napoleon császár ma éjféltájban Portlandba érkezik s onnét Londonba fog indulni.

— Turin, nov. 23. Küldöttségek mentek Nápolyba, hogy a senatus és parlament nevében, a királynak bizalmiszavazatot nyújtsanak által. — A milanoi „Perzeveranza“ jelenti: Napoleon megmarad azon követelése mellett, hogy a pápa mondjon le világi hatalmáról s Piemont ótalma alá helyezze magát. Miután pedig ezt a pápa határozottan visszautasítja, várni lehet Franciaország erőiesen föllépését s azt, hogy a francia megszállóereg Rómából vissza fog hiválni.

— Páris, nov. 24. A császár Fould elbocsátását elfogadván, helyébe Walewskit nevezte ki államminiszterré.

— A külhatalmak követei Gaetából mind Rómába érkeztek.

— London, nov. 24. Chinából oct. 1-ről hivatalosan jelentik: a tatár lovasság megveretett; a szövetséges sereg Peking előtt áll; a chinaiak alkudozni kezdenek, de nem mint kérelmezők.

Marseilleből több magyar tiszt érkezett novemb. 16-án Genuába, köztük Szeredy ezredes, Lukács és Török őrnagyok, Vjeindel mérnök-kapitány. Mindnyája Nápolyba van utasítva Klapka tábornokhoz, hogy ötlet a magyar dandár alakításában segítsék.

A kölni lapnak Párisból nov. 21-éről többek közt ezt írják: „Egy Bécsből érkezett tudósítás szerint, az osztrák kormány arról értesült volna, hogy Kuza hg az olaszokkal formászerint szövetségre lépett (?) s megengedte volna, hogy a fejedelemségekből Magyarországra fegyvereket szállítsanak; továbbá, hogy Ausztria e miatt egy jegyzékben panaszt emelt a hoszpodár magaviselete ellen.

Páris, nov. 24. Este. A „Patrie” szerint a miniszteriumban még több módosulás várható. Állítják, hogy a törvényhozó testületre nézve is módosítások várhatók, melyeknél fogva annak hatásköre az egykori assamblee hatáskörét fogja megközelíteni.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE november 24-kén.

Állam-adósság.	pénzben	áruban		pénzben	áruban
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	77.10	77.20	Ausztr. államvaspálya	276.— 276.50
5%-os metalliques	100 frt.	66.15	66.25	Nyugati vasut	181.75 182.—
Földterhermentesítések.				Pardubitz vasut	113.— 113.25
5%-os magyarországi	100 frt.	68.50	69.25	Tisza vasut	147.— 147.—
5%-os bansági, horvát és szláv	100 frt.	66.50	67.25	Déli vaspálya 60% (ex div.)	159.— 160.—
5%-os erdélyi	100 frt.	65.50	66.50	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	149.25 149.75
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	100.— 105.—
Trieszti db.	100 ft pp.	110.—	111.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.— 22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	93.50	94.—	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.— 65.—
Budai városközség db	40 ft a.e.	35.75	36.—	Váltók (devisek)	
Eszterházy	40 ft pp.	86.50	87.—	Három hónapra.	
Salm	40 ft pp.	37.25	37.50	Amsterdam 100 boll. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3%	115.90 116.—
Pálffy	40 ft pp.	36.—	36.25	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2 %	116.— 116.10
Clary	40 ft pp.	36.25	36.75	Berlin 100 tellér (150 ft ausztr. érték.) 4 %	101.90 102.—
St. Genois	40 ft pp.	36.25	36.75	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 %	135.15 135.25
Windischgrätz	20 ft pp.	23.25	23.75	Hamburg 100 márk-bankó ft 75 ft 85 kr) 2 1/2 %	53.70 53.80
Waldstein	20 ft pp.	25.50	26.—	London 10 font sterling. (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2 %	
Keglevich	10 ft pp.	13.50	14.—	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2 %	
Részvények.				Pénznekem.	
Nemzeti bank ex div.)		753.—	755.—	Korona	18.90
Hitelintézet 200 frt.		172.20	172.40	Császári arany	6.52
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt.		554.—	555.—	Reczés arany	6.52
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		399.—	401.—	Napoleon'sdor	10.81
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		145.—	149.—	Orosz imperiale	11.15
Budapesti lánchíd 500 ft pp.		380.—	390.—	Ezüst	137.—
Ejszaki vasut		192.20	192.30	A nemzeti kölcsön papír szelvényei	37.—

H I R D E T É S E K.

NEM HIVATALOS.

(1165) (1-1)

CSAPÓ SÁNDOR

nürnbergi és divat-áru kereskedésében
a legkülönbözőbb
KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉK-CZIKKEK,
nagy választékban
GYERMEK - J Á T E K O K
határozott de most is elismert olcsó áron
kaphatók.

CSAPÓ SÁNDOR.

(1143) 28 11 1860. (3-12)

Cs. kir. szabad. általán kedvelt ANATHERIN-SZÁJVIZ.

Ezen tíz év óta használatban lévő szájvíz a fog- és szájrészekre nézve mint egyike a legjobb óvszereknek bizonyult be, magas és főfüraságok által toltette-eszközül használatik, névszerint pedig a legkitűnőbb orvosi egyéniségek által számos bizonyítványokkal helyeseltetvén, minden további dicsérgetés fölösleges. Található Bécs minden gyógyszerárúiban ugyanazon árért.

FOG-ÓLOM,

melylyel az ember sajátkezűleg dughatja be odvas fogát.

Ára 2 ft 10 kr.

Cs. kir. legm. kiv.

ANATHERIN-FOGPÁSZTA.

Ára 1 ft 22 kr.

NÖVÉNY-FOGPOR

Ára 36 kr a. é.

Bizományosok:

Kolozsvárt: Wolff J. és Kudy J. gyógyszerárúiban. Tordán: Wolff G. gyógyszerész. Szébenben: Zóhrer és Müller, Steiner gyógyszerész. Brassóban: Fabick János fia és G. János fia. Károly-Fehérvárt: Rusz, Wagner könyvtáros. Segesvárt: Misselbacher J. M. Besztercén: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Kremer S. Déván: Buchler A. Nagy-Váradon: Janky J. Huzzela. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Buchler D. és Fogarasi. Balásfalván: Kovrig T. Szászvárosban: Specht, Leonhardt J. és Wotsch gyógyszer. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Ifj. Ábrahám Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszer., Szilman. és Czauak J. urak.

Női ruhaszabás.

Alólt tisztelettel ajánlom a nagy érdemű t. cz. hölgyközönségnek, különösen pedig tisztelt tanítványaimnak a női ruhaszabásról írt **könyvecském** negyedik átholgozott kiadását, melyben a divatozó magyar viseletek rajzolására és kiszabására a legfőbb gondot fordítottam. Egyszermind itteni három évi nőruhaszabást illető oktatásom szép eredményről a legjobb bizonyítványokkal bírva, tisztelettel kívánom tudatni, hogy oktatás végett, felszólítás következtében, más városba vagy vidékre menni is azonnal kész vagyok. — Kolozsvárt (bel-magyarutca, 418. sz., Bariczféle-ház).

Krampl Antal,

a női mű-ruhaszabás oklev. mestere és tanítója.

(1166) (1-3) Eladó zongora.

Egy 6 és 1/2 octávás, jó állapotban levő zongora eladó 100 forintért. Bővebb tudósítást ad Stein könyvkereskedése.

(1143) (5-6) Eladó sertések.

A radnothi uradalom hasznbérloinél 200 darab hizott sertés van eladó. A venni szándékozó ott helyt tehet vásárt.

(1168) (1-3) Haszonbér.

Bánfi-Hunyadtól egy óra járásra fekvő Incel helységében egy részjószág, melyhez csinos lakház, gazdasági épületek, 270 véka férőjű szántó, 25 szekér szén t termő rét, legelési és erdölési jog tartoznak, 1861 Szent György naptól kezdve több évre kiadó. Értekezni lehet Kolozsvárt, b. királyutca 28 sz. a. lakó tulajdonosával

(1162) (2-3) Eladó birtok.

Alvincz mezővárosában a 92. sz. alatti telek a rajta fekvő minden épületekkel, úgy minden külöskkel együtt szabad kézből eladó.

A telek, mely egyfelől a város piacára, másfelől pedig az országúthoz rug, alkalmas és elengedő helyiséget nyújt egy nagyobbserű szeszyár meg egy vendégfogadó felépítésére, mely czelokra annál alkalmasb, miután az a malom pataka hosszában fekszik és jó kút is bir.

Elegendő biztosíték és illő kamat mellett, ve-vő a jószág árrát több éven át megtarthatja.

Bővebb felvilágosítást e tárgyban nyújt Fülöp Elek országos ügyvéd Fogarásban.

(1159) (3-3) GROSS KÁROLY fogművész

és orosz cs. k. udvari fogorvos Murphi J. urnak volt segédje, lakik a Knausz-háznál, nagy-piac 260 sz. a. Otthon található naponként délután 2—5 óráig.

Kolozsvárt STEIN JÁNOS könyvkereskedésében kapható naptárak:

JÓZSIKA JULIA HÖLGYNAPTÁR

1861-re,

gr. Széchenyi Istvánné arcképével.
Ára 80 ujkr.

FEKETE LEVES

1861-re,

feltalálja Bús Vitéz; ára 80 ujkr.

A MAGYAR NÉP NAPTÁRA.

Ára 25 ujkr.

ALFÖLDI MORIO.

humoristikus és satirikus képes naptár

1861-re.

Ára 80 ujkracszár.

BOLOND MISKA

humoristikus és satirikus képes naptára.

Ára 80 kr.

PROTESTÁNS KÉPES NAPTÁR

1861-ik évre.

Szerkesztette Ballagi Mór.

Ára 50 ujkracszár.

EMICH GUSZTÁV magyar- és erdélyországi NAGY KÉPES NAPTÁRA.

Szerkeszti Vahot Imre.

Ára 1 frt.

KAKAS MÁRTON NAPTÁRA.

Ára 80 ujkr.

HÁROMSZÉK. erdélyi szépirodalmi évkönyv

Naptár 1861. évre.

Szerkeszti és kiadja

KHERN EDE.

Első évi folyam angolváson kótésbe 1 ft 25 kr.

ISTVÁN BÁCSI NAPTÁRA.

Szerkeszti Májer István.

Ára 50 ujkr.

GIROKUTI országos nagy képes naptára is megjelenik e napokban.

Ugyanott kapható:

KUKLINÉ PRÉDIKÁCZIÓI.

NÉHAI MEGBOLDOGULT

KUKLI JÓNÁS

hátrahagyott irataiból

összeszedte

KUKLI JÉRÉMIAS.

Ára 1 frt 20 kr. osztrák értékben.